

Saksmappe til møte i Tanavassdragets fiskeforvaltning (TF) 11. oktober på Levajok Fjellstue – Tana. Møtestart kl. 9.30

Saksliste:

Sak 44/2022: Leders orientering og postlister

Sak 45/2022: Godkjenning av innkalling og saksliste

Sak 46/2022: Godkjenning av protokoll fra TF møte 2.-3. juni 2022

Sak 47/2022: Valg av 2 protokoll underskrivere

Sak 48/2022: Feltprosjekter 2022

1) Tverrstengselsprosjekt 2022

2) Uttaksfiske av pukcellaks i 2023

3) Kartleggingsfiske i sideelvene

Sak 49/2022: Innspill til Ressurs- og tiltaksplan for Tanavassdraget

Sak 50/2022: Orienteringer fra forhandlinger av fiskeregler 2023 og for perioden 2024 – 28

Sak 51/2022: Tildeling/utvidelse av prokura

Sak 52/2022: Orienteringssaker

Tidsplan

Kl. 9.30- 10.30: Sak 44 – 47

Kl. 10.30- 13.30: Sak 48 1) 2)

Kl. 13.30- 14.00: Lunsj

Kl. 14.00- 14.30: Sak 48 3)

Kl. 14.30- 15.30: Sak 49

Kl. 15.30- 16.30: Sak 50

Kl. 16.30- 16.45: Sak 51

Kl. 16.45- 17.15: Sak 52

Kl. 17.30 Middag på fjellstue

Sak 48/2022: Feltprosjekter 2022

1) Tverrstengselsprosjekt 2022 (orientering)

I juni 2022 ble 2 ledegjerder satt ut på østside av Seidaholmen for å teste ut anlegget som forberedelse for uttak av pukcellaks i 2023. For å måle effekten av ledegjerder ble det satt ut et kamera i enden av anlegget der fangstkammer eller automatisk sorteringsanlegg er tiltenkt plassert.

Ledegjerdene var designet på samme vis som ledegjerder som brukes ved sonar anleggene. Den består av vanntette rør koblet sammen med mindre kjetting i flere ledd som igjen kobles sammen til større og tyngre kjetting med forankringspunkter. I tillegg er det tiltenkt å koble sammen rørene med tversrør som festes i nedre del av gjerdene, men dette ble ikke utprøvd i 2022. Den totale lengden for begge ledegjerder var på 800 m. Den første utsetting ble mislykket pga. manglende sjakkell mellom leddene og tyngre kjetting, noe som resulterte i for mye oppdrift med rom mellom bunn og ledegjerdet. Anlegget ble dermed tatt opp og forbedret. Anlegget ble satt ut igjen med kamera i enden og sto operativ i kun én dag før den måtte tas opp igjen for videre justeringer uten å ha blitt satt opp igjen. Mellomrom mellom kamera og enden av ledegjerder var også for stor til å kunne få en full avdekning.

Bilder av prøveprosjekt 2022 med ledegjerder og kamera. (Bilder. Trygve Johnsen (øverste) og Mohn Technology)

Resultater fra videoovervåking viste kun én oppvandrende laks. Selv om prøveprosjekt var noe mislykket, var tilbakemelding fra prosjektdeltakere at lærdommen fra begåtte feiler var tilstrekkelig for oppsetting av et mer operativt anlegg av den type i 2023.

2) Uttaksfiske av pukkellaks i 2023

Tildeling av ansvar

For vurdering av best egnet uttaksmetode har Miljødirektoratet opprettet en ekspertgruppe bestående forskere og forvaltere, der TF er representert med rådgiveren som medlem. I tillegg ble det etablert en «sperregruppe» bestående av forskere med erfaring fra biologiske aspekter knyttet utfordringer med sperring av vassdrag, samt forskere med teknisk bakgrunn for tyngre hydrologiske anlegg. Gruppen har ansvar for å gi råd til Miljødirektoratet.

Miljødirektoratet har ansvar for vurdering av best egnet uttaksmetode, anskaffelse av felle gjennom anbudsrunder og tildeling av midler til personal for drift av anlegget. Praksisen i andre vassdrag er at forpakteren (som oftest består av det lokale fiskelaget) sikrer arbeidsgiveransvar.

Når det gjelder arbeidsgiveransvar er situasjonen i Tanavassdraget svært ulik situasjonen i andre vassdrag. Oppgangen i Tana er betraktelig større både i antall laks og forventet antall pukkellaks. Til sammenligning vandrer, under et dårlig år, mellom 300 og 700 laks daglig. 700 laks representerer omtrentlig gytebestandsmål i Lakselva i Porsanger! Det kan forventes omtrentlig opp til 10 000 pukkellaks daglig med en total mengde på ca. ½ million. Sperring av nedre Tana tilsvarer sperring av minst 30 laksevasdrag på størrelse av andre laksevasdrag i Øst-Finnmark.

For håndtering av slike mengder fisk på en måte som reduserer skader på laks som tilhører Tanavassdraget i størst mulig grad, er det behov for arbeidskraft ved uttaksanlegget døgnet rundt. Estimert behov for personalet i et 2 måneders periode er på 50 ansatte med både dag- og nattskift. Behov for arbeidskapasitet er svært avhengig av logistikk og særlig om valget havner på et automatisk uttak, eller et manuelt håndtering.

Rådgiverens innstilling:

TF som lokalt forvaltningsorgan, med nærmeste tilknytting til Tanavassdraget og et bredt nettverk av rettighetshavere med nyttig lokal kunnskap om bla. vandringsruter og uttaksmetoder, har et særskilt ansvar for å gi råd til Miljødirektoratet om best mulig uttaksmetoder og lokalisering av uttakstiltak. Det er ønskelig at TF deltar aktivt i dialogen med Miljødirektoratet for å finne best egnede uttaksmetoder som er både effektivt og skånsomt for lokale fiskebestander.

TF kan bistå miljødirektoratet med å finne personal med kompetanser til å opptre på en profesjonell og skånsom måte under oppfølging og gjennomføring av uttakstiltak. TF har

derimot ikke kapasitet til å ta seg arbeidsgiveransvar og det foreslås at denne blir tildelt Miljødirektoratet.

Vedtak:

Uttakstiltak

Den største utfordringen for uttak av pukkellaks i Tanavassdraget er håndtering av vesentlig store mengder fisk og samtidig unngå skader på laks. Sperring i nedre del av Tanaelva er trolig teknisk mulig, men både ledegjerde og uttaksmetoder er avgjørende for å både ta ut mest mulig pukkellaks samt skåne atlantehavslaks i størst mulig grad.

Ledegjerde

Angående ledegjerde finnes både eksempler som viser at både nedvandrende smolt og oppvandrende gytefisk passerer uforstyrret, og eksempler der smoltsnedvandringen har blitt forsinket over flere uker og tilsiget av oppvandrende fisk redusert over tid som en mulig konsekvens av sperringen enten pga. håndtering eller sperring.

Ledegjerde som ble testet under prøveprosjekt 2022 ved Seidaholmen har både fordeler og ulemper. Det er i dag enda ikke bestemt om den løsningen skal tas i bruk, hverken når det gjelder de tekniske aspektene, eller plasseringen.

Fordelene er at ledegjerde er relativt enkelt å sette opp og av. Den har gitt antydning til å være effektiv for atlantehavslaks ut ifra observasjoner fra sonar, også lokal stengselfisker har trua på at ledegjerder vil kunne fungere, i hvert fall for laks. Gjerdet har den store fordelen ved å følge bunnen tett uten åpninger. Noe som er et viktig aspekt etter observasjoner fra andre elver der pukkellaks effektiv tok seg opp gjennom små åpninger i bunn av ledegjerdet. Med en bratt vinkel ift. elvebredden og et langt ledegjerde kan fisken bli ledet på en mer naturlig måte mot sorteringssystem. På det vis kan man anta at aggregering av store mengder fisk nedenfor fellen vil bli redusert. Man må huske at dette er foreløpig kun teoretisk ettersom systemet nærmest ikke har vært utprøvd før. En annen stor fordel med ledegjerdet er at det er nærmest vedlikeholdsfritt, ved at den tillater passerende objekter (gren, tømmer, osv.) å flyte forbi, samt begroing er minimal.

Ulempene er særlig knyttet til at ledegjerdssystem slik tiltenkt har aldri vært utprøvd og har dermed uforutsigbare virkninger og konsekvenser. Når det gjelder virkning har observasjoner fra uttak av pukkellaks i andre elver vist at pukkellaks har en tendens til å trenge seg frem gjennom hindringer i større grad enn Atlantehavslaksen. Ettersom øvre deler av ledegjerdene ikke kan festes sammen pga. dette ville skape et for høyt trykk, er det ikke utenkelig at pukkellaks kan trenge seg gjennom øvre deler av gjerdene.

En av de største bekymringene er knyttet påvirkning av gjerde på smoltsutvandring. En rekke anlegg, fra overvåkingsfelle, vandringspassasjer, bruer, osv. har vist en effekt på smoltsutvandringen ved å skremme smolt fra å passere slike anlegg. Resultatet er at

smoltsutvandring kan bli forsinket inntil tilstrekkelige forhold (som høy vannføring) er til stede, eller føre til desmoltifisering og dødelighet. Utvandring- og ankomsttidspunkt i havet har tidligere vært dokumentert å ha en avgjørende effekt på smoltsoverlevelse. En forsinkelse av den naturlige tidsrom for smoltsutvandring kan resultere at smolt treffer ugunstige fysiologiske forhold knyttet temperatur og salinitet som kan forårsake osmotiske ubalanser og høy dødelighet. Ugunstige økologiske forhold er knyttet høyere predasjon, eller/og dårligere næringsforhold. Slik ledegjerde er tiltenkt, med plastikkør tett i tett som slår i hverandre og danner lydbølger, er bekymringen høyst aktuell.

Sorteringsanlegg

Det finnes flere alternative løsninger for sortering av pukkellaks og atlantehavslaks ved innløp av gjerdesystem. De to hovedkategorier er manuell sortering, eller automatisk. Manuell sortering innebærer at pukkellaks og atlantehavslaks samles i et felles kammer og sorteres visuelt og med håv. Automatisk sorteringssystemer fungerer slik at fisk ledes gjennom et anlegg der det først tas bilder, som raskt sendes til en server som, etter rask analyse, sender et signal til en dør som enten veileder fisken til et fangstkammer (pukkellaks) eller åpnes slik at fisken kan vandre oppstrøm (atlantehavslaks).

Ulemper med manuell sortering er at oppsamling av laks og pukkellaks i et felles fangstkammer øker mulighet for smittespredning mellom pukkellaks og atlantehavslaks. I Tanaelva er det observert svært høye temperatur de siste årene i perioden med oppgang av både atlantehavslaks og pukkellaks. Oppsamling av fisk i et kammer øker stress og resulterende negative fysiologiske konsekvenser, noe som øker med økt temperatur. Håndtering med håv under høy temperatur kan også føre til betydelig høy dødelighet, om så flere dager etter håndtering (Scott G. Hinch, IYS symposium).

Ulemper med automatisk sorteringssystem er at systemet er lite utprøvd. Dagens prototyper klarer ikke å håndtere mer enn én fisk om gangen, noe som kan resultere i stor oppsamling av fisk nedstrøms for felle, eller at både pukkellaks og atlantehavslaks blir ledet sammen til ett fangstkammer for videre manuell håndtering med konsekvenser nevnt ovenfor.

Rådgiverens innstilling:

Når det gjelder ledegjerder, om Miljødirektoratet går for gjerder fra prøveprosjektet, eller et annet system er det avgjørende med en overvåking av atferd til både oppvandrende og nedvandrende fisk med fortløpende rapportering som kan føre til justeringer for å unngå negative effekter på oppvandrende og nedvandrende fisk. Det også avgjørende at nedvandringmulighet er tilstrekkelig både for laks og andre fiskearter.

Når det gjelder sorteringssystem, er det avgjørende at Miljødirektoratet retter innsatsen til et system der oppsamling og håndtering av atlantehavslaks minimeres. Det kan for eks. løses med flere sorteringsanlegg på ledegjerde.

Det finnes lokal kunnskap om detaljerte vandringsruter til både pukkellaks og atlantehavslaks, disse kunnskaper bør tas til vurdering. Slike kunnskaper åpner for mulighet for målrettet fangst av pukkellaks ved delvis stengning av elveløpet ved renner som i større

grad er brukt av pukkellaks enn atlanterhavlaks. Om Miljødirektoratet ikke finner en tilstrekkelig metode, særlig med tanke på en skånsom håndtering, bør en slik løsning tas i bruk.

Vedtak:

3) Kartleggingsfiske i sideelvene (orientering)

I perioden 07.06.22-12.06.22, 12.06.22-16.06.22 og 10.06.22-17.06.22 ble det gjennomført et kartleggingsfiske av tre grupper med utvalgte fiskere i henholdsvis Goššjohka, Bávttajohka og Váljohka med småmaskede garn. Kartleggingsfisket var en videreføring av kartleggingsfisket som har foregått i Tanavassdraget i 2020 og 2021 og ble gjennomført for å supplere dette datamaterialet (presentert i TF-rapport 2021-04).

Rapporten utarbeidet av tidligere rådgiver er foreløpig og trenger videre analyser og diskusjoner særlig knyttet fangstselektivitet og tetthetsestimater. Dagens rådgiver er i dialog med tidligere rådgiver og personer involvert i feltarbeidet, for overgang av prosjektet og for utarbeidelse av sluttrapport, som kan forventes ferdigstilles i desember 2022.

Bemerkelsesverdig er at datagrunnlaget har vært betraktelig oppgradert fra kartleggingen presentert i TF-rapport 2021-04. Dette særlig ved at klarere instruksjoner og mindre grupper med fiskere har ført til mer detaljert informasjon, som deretter har ført til at det ble mulig å utarbeide fangstestimater for de tre undersøkte vassdragene. I 2022 ble det dermed mulig å få indikasjoner på tettheten av ulike fiskearter i de undersøkte elver. Resultater fra fangstselektivitet og bifangst av laks er i tråd med resultater fra 2021.

Resultatene fra fangstestimater viser at det i snitt på de valgte lokalitetene i Goššjohka og Bávttajohka kan se ut til å være lave tettheter av gjedder sammenlignet med Váljohka. Resultatene fra fangstselektivitet tyder på at fiske med småmaskede garn i stor grad beskatter gjedder i lengdeintervallet 40-60 cm (smoltpredatorer), men ikke uten at gjedder i lengdeintervallet 50-70 cm (kannibalgjedder) også beskattes. Det er foreløpig vanskelig å si noe om uttak av kannibaler har en motsigende effekt på uttakets formål, ettersom man finner som regel en større andel hunnfisk hos større gjedder som også bidrar til økt bestand. Observasjon om kjønnsfordeling fra Svenning 2020 – «Hunnene dominerte imidlertid blant de store gjeddene og for fisk over 65cm utgjorde hunner nærmere 75 %». Det ble kun registrert en laks i fangsten, fisken ble oppdaget tidlig i garnet og gjenutsatt.

Elv	Fangst pr. garndøgn pr. 100m ²				
	Gjedde	Ørret	Harr	Sik	Abbor
Goššjohka	2,53±2,28	2,08±1,42	7,15±5,24		
Bávttajohka	4,71±7,66		2,98±2,95	6,65±6,84	14,3±13,0
Váljohka	8,71±4,22		4,71±2,45	4,99±3,15	46,2±90,5

Tabellen viser hoved resultatene med det gjennomsnittlig (\pm SD) fangst pr. 100 m² garnareal pr. døgn (24 timer) av gitt art i gitt elv under kartleggingsfisket i perioden 07.06.22-12.06.22, 12.06.22-16.06.22 og 10.06.22-17.06.22 i hhv. Goššjohka, Bávttajohka og Váljohka.

Sak 49/2022: Innspill til Ressurs- og tiltaksplan for Tanavassdraget (orientering)

Ressurs- og tiltaksplan er under utarbeidelse og drøfter vesentlige aspekter knyttet fremtidig forvaltning av fiske og fisket i Tanavassdraget. Pga. utskifting av rådgiver, og forsinkelser i innsamling av høringsuttalelser er dette arbeid forsinket. Under møtet vil det kort informeres om pågående arbeid, samt de mottatte innspillene blir presentert. Administrasjon har forlenget høringsfrist og har fått beskjed fra lag og foreninger at flere innspill er på vei.

Utkast for ressursdel ble tidligere sendt til TF forvaltningsorgan, det mottas gjerne flere tilbakemeldinger og innspill for utkastet. Innspillene fra lag og foreninger vedlegges under vedlegg 1.

Forslag til tidsplan for videre arbeid av ressurs- og tiltaksplan for Tanavassdraget:

1. Ferdigstilt forslag for ressurs- og tiltaksplan tas opp til vurdering under TF møte den 9 desember.
2. Forslag for ressurs- og tiltaksplan sendes på høring til lag og foreninger, samt Karasjok og Tana kommune etter organets innstilling.
3. Ressurs- og tiltaksplan utarbeides videre etter mottatte innspill.
4. Planen legges opp til organets vurdering under TF møte i april.

Vedtak:

Sak 50/2022: Orienteringer fra forhandlinger av fiskeregler 2023 og for perioden 2024 – 28

Forslag til fiskeregler finnes i vedlegg 2. Vesentlige aspekter blir presentert under møtet.

Sak 51/2022: Tildeling/utvidelse av prokura

For å kunne sikre administrasjons oppgaver under fravær av direktøren er det ønskelig at prokura for innbetaling av faktura utvides fra direktøren til rådgiveren. Det foreslås at rådgiveren for tildelte prokura under tidsperioder med direktørens fravær.

Vedtak:

Vedlegg

Vedlegg 1

Mottatte innspill fra lag og foreninger for ressurs og tiltaksplan for Tanavassdraget

Innspill fra Algasvarre bygdelag (ABL)

Innspill til forslaget «Ressurs- og tiltaksplan for Tanavassdraget»

Algasvarre bygdelag (ABL) takker for muligheten for å gi innspill til utkastet til planen.

Målet må være å legge til rette for at forvaltningen av vassdraget sikrer fiskebestandene i Tana som naturgrunnlag for bosetting og for samisk kulturutøvelse.

Tanaelva er har vært og er fortsatt viktig for høsting av fiskeressursene. Det er viktig at man ivaretar rettighetshavernes- og bygdefolkets rettigheter i vassdraget. Det spesielle er de tradisjonelle fiskemetoder med redskap som stengsel, drivgarn og stågarn. Dette laksefiske har hatt og har fortsatt betydning for bosettingen og næring i Tanadalen, særlig for landbruket.

ABL foreslår derfor at det tradisjonelle laksefiske med garn åpnes for lokale fiskegrupper i kortere perioder. Dette også for at kunnskapen som disse har kan bevares og overføres videre til neste generasjon. Stangfiske for utenbygds bør forbys en periode.

I tillegg bør garnfiske av gjedde, ørret og pukkellaks økes både i Tana elv og i sjøen (Tanafjorden). Særs viktig er det at pukkellaksen fiskes i sjøen for å begrense invasjonen av denne i elva.

Sjøørretfiske bør opprettholdes, slik som før.

Tana, 11.09.2022

Mvh

Algasvarre Bygdelag

v/leder Åse Mathisen Holberg

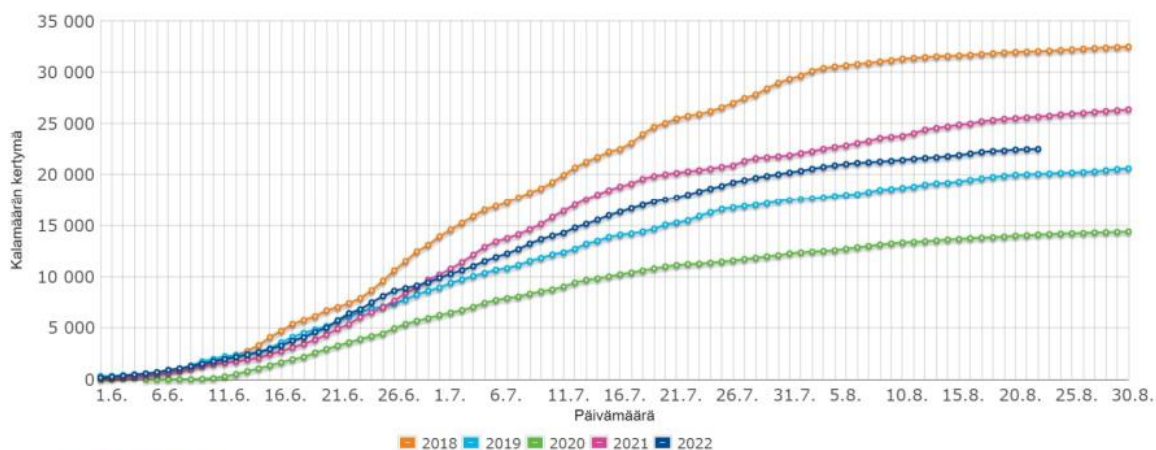
Karasjok Stangfiskeforening

Innspill til ressurs- og tiltaksplan for Tanavassdraget

Karasjok stangfiskeforening er positiv til at en Ressurs- og tiltaksplan for Tanavassdraget opprettes. Vi er spesielt positiv at følgende er med som et av hovedmålene: «*Det er et overordnet mål at laksebestandene skal forvaltes etter tilstrekkelig gytebestandsmål for å bevare bestandene i hele vassdraget, samt at forvaltningen av vassdraget skjer på en bærekraftig måte slik at kommende generasjoner har mulighet til å utnytte tanalaksen i hele vassdraget. Oppbygging av de ulike laksebestandene til et bærekraftig nivå har første prioritet, for å videreføre grunnlaget for tradisjonell fiskeutøvelse i Tanavassdraget.*».

Vi viser videre til at det historisk lave innsiget av atlantisk villaks i Tanavassdraget. Her har det vært et markant redusert lakseinnsig sammenlignet med resten av Nord-Norge, med mer enn en halvering av innsiget siden 1989 (70 % reduksjon).

Kertymä

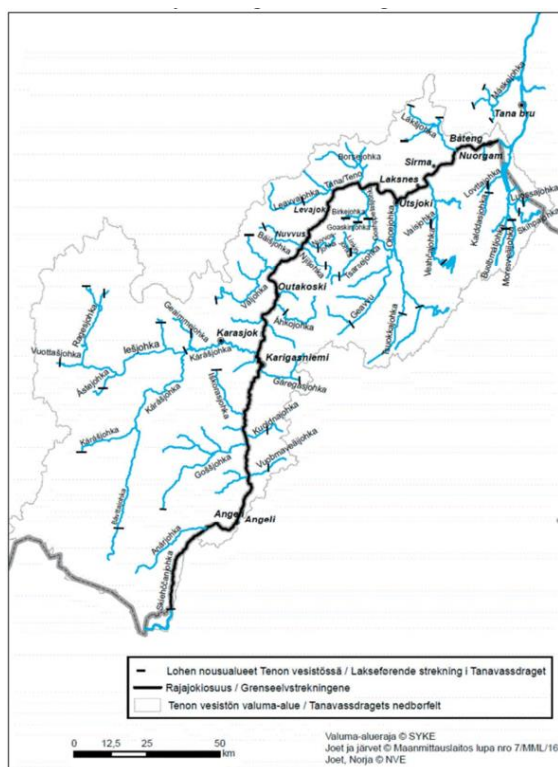
Lähde: Luonnonvarakeskus.

(Kilde: <https://kalahavainnot.luke.fi/fi/seurannat/tenojoen-nousulohiseuranta/>)

Vi fremhever at det først og fremst er behov for å igangsette en omfattende gjenoppbyggingsplan av den atlantiske villaksbestanden i Tanavassdraget. En gjenoppbyggingsplan av vassdraget ville vært med på å skape trygghet og forutberegnelighet for befolkningen i elveleiet.

Gjenoppbyggingsplanen bør blant annet si noe om gjenoppbyggingstiden, omfanget og når i fremtiden man forventer en gjenåpning av laksefisket og med hvilken forvaltningsmodell. Fremtidig åpning bør følgelig favorisere lokale rettighetshavere jf. Tanalovens §4 og §5. Dette nevnes også i *Grunnlag til ressurs- og tiltaksplan* som følger høringen.

Vi vil videre fokusere på Karasjok kommune med sine tilhørende sideelver:

Om tradisjonell kunnskap fra Karasjok

Karasjok stangfiskeforening ønsker at tradisjonell kunnskap fra Karasjok i større grad vektlegges i forvaltningen av Tanavassdraget. I Karasjok kommune har de fleste fiskere i over et tiår sett en korrelasjon mellom tradisjonell- og vitenskapelig kunnskap. Problematikken angående overfiske i Tanavassdraget er velkjent lokalt og også veldokumentert fra forskere. Den atlantiske villaksstammen har gradvis blitt redusert i elvene våre, da særlig i Ánárjohka og lešjohka. De seneste årene før nedstengingen var det historisk lite fiskere i våre elver. Bakgrunnen for dette er at det er lite laks. Vi ser derfor hvordan laksefiskekulturen naturlig forsvinner, i takt med at elvene gradvis tømmes for laks.

Videre viser vi til korrelasjonen med forskning. I Vitenskapelig råd for lakseforvaltning (VRL) sin rapport for 2021 fremheves det at den eneste kjente påvirkning i Tanavassdraget er overfiske.

(Kilde: https://vitenskapsradet.no/Nyheter/Nyhetsartikkel/ArticleId/5190/Slik-er-statusen-for-norsk-villaks-i-2021?fbclid=IwAR2eZ4YLF0IRX4bWs_EWbw4I23IKxQjNSw5AAMXkFVMA30mhAAbQCDBGMml)

Videre viser vi til *Sametingsmelding om laks 2021* (Diddi, luosjuolgi, goadjin ja duovvi), her fremkommer det at hovedelven Tana, Kárašjohka, lešjohka og Ánárjohka alle ble klassifisert i den verste kategorien etter 2020-sesongen. Disse områdene utgjør 84% av det totale produksjonspotensialet i Tanavassdraget.

Karasjok stangfiskeforening ber derfor Tanavassdragets fiskeforvaltning ta problematikken angående overfiske med alvor. En anerkjennelse av det virkelige problemet er ekstremt viktig for en fremtidig gjenåpning og forvaltning av Tanavassdraget.

Tradisjonell kunnskap må videre være i stand til å handle i tide. Tradisjonell kunnskap må tenke forvaltning mens det enda er nok fisk i vassdraget.

Pukkellaks

I 2023 må det innovative metoder på plass i Tanavassdraget, forhåpentligvis med fiskefeller eller andre effektive metoder. Vi oppfordrer TF til å opprette nær dialog med Alta Laksefiskeri Interessentskap (ALI), da begge vassdraget er ansett som problematisk for å håndtere pukkellaks. Her er samarbeid og kunnskapsdeling ekstremt viktig. Videre må TF ta innover seg at den atlantiske villaksstammen står i særdeles dårlig situasjon, det er derfor ekstra viktig at bifangst minimeres.

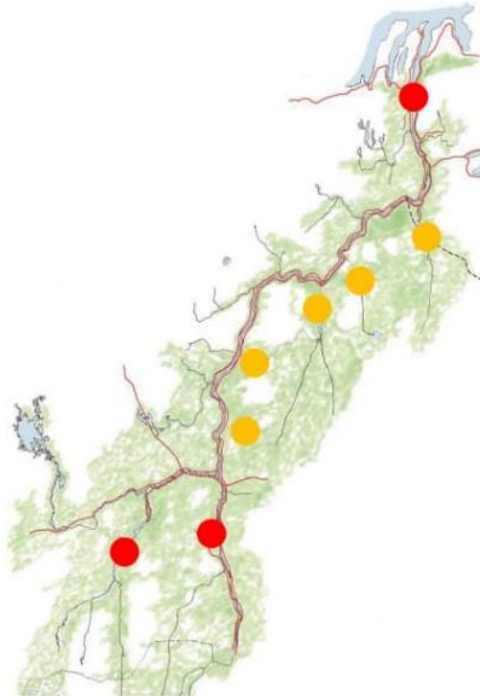
Utover dette mener vi at det er uforsvarlig å fiske stillehavslaks med tradisjonelle garnredskaper i Tanavassdraget. Dette gjelder både stengsel og stågarn. Dette er fiskemetoder som fører til for høy bifangst av villaks, noe resultatene fra pukkellaksfisket 2021 i Tanavassdraget viser. Dette må vi ha lært av da et er viktig erfaring å ta med seg til neste år når vi forventer en historisk høy invasjon av pukkellaks, samtidig som våre villaksstammer har behov for beskyttelse. Fiske etter stillehavslaks er også uforsvarlig med stangfiske. Også her blir faren for bifangst blir for stor.

Dersom myndighetene ikke får på plass tilstrekkelig tiltak, så anbefaler vi at det tilrettelegges for et begrenset fiske etter pukkellaks i Tanavassdraget. Her er det viktig at tidsrommet for fisket er veloverveid. I utgangspunktet bør ikke fisket starte før pukkellaksen kommer i vassdraget. Dette betyr at fisket ikke bør begynne før tidlig i juli. Videre må man hensynta at et slikt fiske kan ha alvorlige konsekvenser for enkelt stammer av atlantisk villaks i vassdraget, på grunn av risiko knyttet til bifangst.

Predasjon på laks

Karasjok stangfiskeforening viser til Vitenskapelig råd for lakseforvaltnings rapport *Effekter av predasjon på laks* (2022). Her fremkommer det at predasjonskontroll sjeldent fører til målbar effekt. I tillegg er konsekvensene for økosystemet ukjent. Et så aggressivt og målrettet fiske kan derfor være uetisk om økosystemet påvirkes i stor grad. Det er heller ikke slik at beskatning av gjedde og sjøørret er ensbetydende med bedre overlevelse for laksungene og laksesmolt. Over tid kan det like gjerne gi motsatt effekt. I en situasjon med lite laks vil også enhver bifangst av laks i seg selv få stor betydning. Dette vil sannsynligvis gi større negativ betydning enn en eventuell positiv effekt av et fiske etter gjedde og sjøørret. Utfisking av andre arter vil også gi en ytterligere utarming av næringsinnholdet i vassdraget som økosystem, som igjen vil gi lavere produksjon i fremtiden. En annen konsekvens vil være at mengden alternative byttfisk kan bli redusert og dermed gjøre laksen mer utsatt.

Vi viser igjen til rapporten Status for laksebestandene i Tanavassdraget i 2021 hvor det fremkommer at hovedelven vår Kárášjohka sammen med sideelvene Ánárjohka og Iešjohka er alle elver som har vært overbeskattet, samt ligger langt under gytebestandsmål med en reel fare for at laksebestandene kollapse fullstendig.

Figur 34. Kart som oppsummerer bestandsstatus i perioden 2018-2021 i de evaluerte delene av Tanavassdragnet. Symbolenes farge gir nivå på bestandsstatus over siste 4 år. Fargekoder: **Mørk grønn** = sannsynlighet for at gytebestandsmålet er nådd er høyere enn 75 % og måloppnåelsen er over 140 %. **Lys grønn** = sannsynlighet for at gytebestandsmålet er nådd er høyere enn 75 %. **Blå** = sannsynlighet for at gytebestandsmålet er nådd er mellom 40 og 74 %, måloppnåelsen over 75 %. **Oransje** = sannsynlighet for at gytebestandsmålet er nådd er under 40 % og bestanden har hatt beskattbart overskudd minst 3 av 4 siste år. **Rød** = bestand har hatt beskattbart overskudd i mindre enn 3 av 4 siste år.

Tradisjonell kunnskap fra Karasjok viser til det samme, elvene våre har vært overbeskattet med en laksebestand som har sunket fra år til år i over ett tiår.

Til slutt viser vi til §2 og §3 i TFs vedtekter. Her fremkommer det at vassdraget skal forvaltes på en bærekraftig måte basert på et kunnskapsgrunnlag bygd på tradisjonell og vitenskapelig kunnskap.

Vi viser til at forskningsgrunnlaget er solid, veldokumentert og dagsaktuelt. Risiko og faren forbundet ved bifangst vurderes for å være altfor stor. For å fremskynde en gjenoppbyggingsprosess av villaksstammen så bør fiske etter andre arter også forbys. Dette vil føre til tidligere gjenåpning av laksefisket i fremtiden.

Oppsummert ønsker vi å minimere bifangst av laks, noe som vi mener på lang vei vil overveier eventuelle forsøk på predasjonskontroll. Vi anser foreløpige stopp i laksefisket som et tilstrekkelig tiltak. Dersom det i kommende år bevises at områder i vassdraget er under et "predatorhull", så bør predasjonskontroll forsøkes i disse områdene. I tillegg forventer vi at tradisjonell kunnskap fra Karasjok illegges avgjørende vekt, og viser til at vi ser og har erfart at elvene våre tømmes for laks.

Innspill fra Harrevann bygdelag

Harrevann bygdelag har hatt møte med sine medlemmer og vi ønsker å komme med følgende innspill

Vi mener pukkellaksen er en uønsket ressurs og det bør sette inn alle tiltak som er mulig for å fiske opp så mye som mulig. Fiske med garn i sjøen og fiske med drivgarn og stengsel i elva

Vi mener at det må fastsettes et bestandsmål når det er forsvarlig å fiske. Og vi vil at det skal være en tydelig differensiering mellom fastboende og tilreisende. Når laksen er på et bærekraftig nivå med f.eks 30.000 individer får lokalbefolkningen, dvs de som er folkeregistrerte i Tana kommune, Utsjok kommune og Karasjok kommune lov å fiske. Så må det sette et bestandsmål på f.eks 50.000 laks da kan tilreisende fiskere lov å løse kort og fiske.

Vi mener det bør innføres sesongkvote for lokale fiskere, og det er opp til fiskerne om de vil fiske med stang eller garn

Tilreisende fisker bør ha en kvote på f.eks 3 laks pr sesong

Fredning i fiskesesongen bør være lik for stangfiskere og garnfiskere. Vi anbefaler at det skal være lov å fiske fra Mandag kl 18 til onsdag kl 24 både for garnfiskere og stangfiskere til nivået på laks er på et så bærekraftig nivå at fangsstiden kan uttøkes

Må jobbes opp mot NVE for å få til endring i reglene om elveforbygning. Elva eroderer enorme mengder sand som gir dårligere forhold for laksen

Sideelvene gror igjen. Harrelva er snart gjengrodd og det finnes nesten ikke bekkørret igjen i elva.

Elva bør åpnes, vegetasjon bør fjernes og gi gode gyteplasser til bekkørreten igjen

Ønsker også at TF ser på mulighetene for laksebreveiere og ta med turister ut i båt med stang eller garn og fiske etter laks. Men den fisken som tas opp går fra den fastboendes kvote

Mvh

Morten Ballari

Leder Harrevann Bygdelag

Vedlegg 2

Arbeidsdokument fra forhandlinger om fiskeregler som er under bearbeiding.